

საქნახშირი - კომპანიის პროფილი

ტყიბულში ქვანახშირის საბადო 1825 წელს აღმოაჩინეს. 1847 წლიდან უკვე საბადოს ექსპლუატაცია დაიწყო. 1950-იან წლებში, ოთხ შახტაში ქვანახშირის მოპოვებამ წელიწადში 3 მილიონ ტონას გადააჭარბა. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, ტყიბულში ქვანახშირის მოპოვება შეწყდა. ამჟამად ტყიბულში ორი შახტაა მოქმედი - მინდელის და ძიდიგურის სახელობის. 2006 წლიდან ტყიბულის ქვანახშირის საბადოზე ნიადაგის მოპოვების უფლებას და ქვანახშირის გამამდიდრებელ ფაბრიკას შპს „საქნახშირი“ (ს/კ 230868120) ფლობს.

მენარმეთა და არასამენარმეო იურიდიულ პირთა რეესტრის თანახმად, შპს „საქნახშირი“ 2006 წელს არის რეგისტრირებული და 2019 წლის სექტემბრამდე მისი მფლობელი საქართველოს ოთხი მონვევის პარლამენტის წევრის დავით ბეჟუაშვილის საკუთრებაში არსებული შპს „პოლინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი“- GIG იყო.

წლების განმავლობაში ტყიბულის ქვანახშირის მალარობაში მეშახტეთა დაშავების (ხშირ შემთხვევაში სასიკვდილო ტრავმების) საგანგაშო სტატისტიკაა. თუმცა, უკანასკნელ დრომდე, ყველა შემთხვევაში, საწარმოს ხელმძღვანელობის განცხადებით, უბედური შემთხვევების მიზეზი თავად დაშავებულთა გაუფრთხილებლობა იყო¹. მხოლოდ 2018 წლის 16 ივნისს, ტყიბულის შახტში 4 მუშის იმავე შახტში დაღუპვის შემდეგ, სადაც ორი თვით ადრე 6 ადამიანი დაიღუპა და 3 დაშავდა², კომპანიამ განაცხადა, რომ ვერ უზრუნველყოფს დასაქმებულთათვის უსაფრთხო სამუშაო გარემოს. კომპანიის განცხადებაში აღნიშნული იყო: „ბოლო წლებია კომპანია ყველაფერს აკეთებს უსაფრთხოების სისტემების გასაუმჯობესებლად, სამწუხაროდ, ტყიბულის შახტების სპეციფიკიდან გამომდინარე კომპანია საქნახშირში ვერ მოიძებნა ისეთი საინჟინრო გადაწყვეტა, რომელიც ნახშირის მოპოვებას სრულად უსაფრთხოს გახდიდა. აქედან გამომდინარე, საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი გამოთქვამს მზადყოფნას, უკანასკნელი 12 წლის განმავლობაში განეული მნიშვნელოვანი დანახარჯების მიუხედავად კომპანია საქნახშირი უსასყიდლოდ გადასცეს სახელმწიფოს“³. საქართველოს მთავრობა არ დათანხმდა⁴ კომპანიის შეთავაზებას, თუმცა, როგორც ჩანს, ამ პერიოდიდან საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფმა საქნახშირის გასასხვისებლად მომზადება დაიწყო. 2018 წლის აგვისტოში GIG-მ

2015 წლიდან „მწვანე ალტერნატივა“ გამოსცემს პერიოდულ ანგარიშს „გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის შესახებ საქართველოში“. გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის განხილვისას ვადასებთ ე.წ. მსხვილი დამბინძურებლების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მდგომარეობას და ვამზადებთ საქმიანობის მასშტაბითა და გარემოსა და ადამიანების ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით ოთხი გამორჩეული საწარმოს პროფილს. ესენია:

- (1) არემკი
- (2) ჯორჯიან მანგანუმი
- (3) საქნახშირი; და
- (4) ჰაიდელბერგცემენტი.

ეს დოკუმენტი საქნახშირის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მდგომარეობას აღწერს.

¹ ტყიბული - გამოცხადებული სიკვდილის ქალაქი, ავტორი: ზაზა წულაძე, 9 აპრილი, 2018, ამერიკის ხმა

² ტყიბულის შახტში 6 ადამიანი დაიღუპა, 3 დაშავდა, რეგინფო, 5 აპრილი, 2018

³ მზად ვართ საქნახშირი სახელმწიფოს უსასყიდლოდ გადავცეთ - საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი, on.ge, 16 ივლისი, 2018

⁴ ხელისუფლების პასუხი საქნახშირს: შახტის მართვა სახელმწიფოს საქმე ნამდვილად არ არის, on.ge, 26 ივლისი, 2018

გადანყვიტა საქნახშირის საფირმო სახელწოდების - შპს საქნახშირი (ჯი-აი-ჯი ჯგუფი), შეცვლა. კომპანიის სახელწოდებას ჩამოშორდა „(ჯი-აი-ჯი ჯგუფი)“, რაც სანარმოს საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი-GIG-ის პოლდინგში გაერთიანებაზე მიანიშნებდა. 2018 წლის სექტემბერში შეიცვალა, ასევე, სანარმოს ელექტრონული ფოსტის მისამართი: არსებული - posta@gig.ge, შეიცვალა info@saqnakhshiri.ge-ით. GIG-ის მოთხოვნითვე, საქნახშირის სამენარმეო რეესტრში დაფიქსირებულ მონაცემებიდან ამოღებულ იქნა საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის მისამართი, რომელიც მანამდე ამონაწერში იურიდიული მისამართისაგან განსხვავებული მისამართის სახით იყო დაფიქსირებული.

2019 წლის სექტემბერში ხელფასების მოთხოვნით დაწყებული პროტესტისა და დასაქმებულთა შიმშილობის ფონზე, სიტუაციის დასარეგულირებლად ადგილზე ჩასულმა ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრმა, ნათია თურნავამ⁵ საზოგადოებას ამცნო, რომ საქნახშირს ახალი მფლობელი ეყოლებოდა, რომელიც სახელფასო დავალიანებებსაც დაფარავდა და შახტების უახლოეს მომავალში ამუშავებასაც უზრუნველყოფდა⁶. მინისტრის თქმით, ახალი მფლობელი აფრიკის და შავის ზღვის აუზში ნახშირის გაყიდვის გამოცდილებით ქართველი და უკრაინელი ბიზნესპარტნიორების მიერ დაფუძნებული კომპანია

გახდებოდა. იმავე დღეს გაირკვა, რომ სანახშირის ახალი მფლობელი გახდა კომპანია Steel International trading company, რომლის სახელით საზოგადოებას ალექსანდრე ჩოჩია ესაუბრებოდა⁷. როგორც ჩოჩია აცხადებდა, კომპანიას დაგეგმილი ჰქონდა "საქნახშირის" განვითარებისათვის სანყისად 8 მილიონ ლარიანი გეგმის განხორციელება, რომელსაც უახლოეს მომავალში საზოგადოებას და სახელმწიფოს წარუდგენენ. მისივე განცხადებით, სახელმწიფოსთან მიმდინარეობდა მოლაპარაკებები ქვანახშირზე მომუშავე 150მგვ-იანი თბოელექტროსადგურის მშენებლობის ვადებთან დაკავშირებით⁸.

მოგვიანებით, ჯი-აი-ჯი ჯგუფმა გააკეთა განცხადება, რომლის თანახმად „„საქნახშირი“ ჯი-აი-ჯი ჯგუფმა, ტყიბულში 13 წლიანი ოპერირების შემდეგ, მიიღო გადაწყვეტილება, რომ საკუთარი აქტივები სიმბოლურ ფასად გადაეცა კომპანია „Steel International trades company“-ისთვის, რომელიც **ეკონომიკის სამინისტროს მიერ იყო რეკომენდებული**“¹.

⁵ მინისტრის [ბიოგრაფიის](#) თანახმად, 2006 - 2013 წ.წ. ნათია თურნავა იყო შპს „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის“ დირექტორთა საბჭოს წევრი, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაციის“ გენერალური დირექტორი, დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე.

⁶ [„საქნახშირი მუშაობას ნოემბრიდან განაახლებს, ხელფასებს ახალი მფლობელი დაფარავს“](#), [bpi.ge](#), 26.09.2019

⁷ [ვინ გახდა „საქნახშირის“ ახალი მფლობელი - ინტერვიუ Steel International Trading Company-ს მენეჯერთან](#), [bm.ge/](#), 27 სექტემბერი, 2019

⁸ [ინვესტორი „საქნახშირს“ ერთ კვირაში გადაიბარებს](#), [bm.ge](#), 28 სექტემბერი 2019

ახალი მესაკუთრე

მენარმეთა და არასამენარმეთო იურიდიულ პირთა რეესტრის თანახმად, 2019 წლის 27 სექტემბრიდან შპს "საქნახშირის" მფლობელი 2018 წლის 20 თებერვალს რეგისტრირებული შპს "სტილ ინტერნეიშენელ ტრეიდიგ კომპანია" (ს/კ 405254692). შპს "სტილ ინტერნეიშენელ ტრეიდიგ კომპანიის" 100% წილის მფლობელი და ამავდროულად დირექტორი გიორგი ჭელიძეა. საქნახშირის გარდა გიორგი ჭელიძე შპს სი ეფ პის (405301613) მენილე და დირექტორი, შპს სითი გარდენის (405261988) მფლობელი და დირექტორი, შპს „კინგ დევიდ ოფისების“ (405219918) მფლობელი და დირექტორი, შპს მობილ კრედიტის (404390547) მენილე, შპს ჭელიძე და პარტნიორების (204537803) მენილე, შპს გეო კოს (405334918) დირექტორი, შპს ნოვუს ინვესტმენტ გრუპის (405330556) მფლობელი და დირექტორი, შპს კავკასუს ონლაინი თიბ⁹ (415080637) დირექტორი, შპს ჯი ენ ერ მენეჯმენტის (405356305) მენილე და და **შპს ჯითიეს - ჯორჯია ტერმინალ სერვისის** (405359222) დირექტორი.

შპს ჯითიეს - ჯორჯია ტერმინალ სერვისის (405359222) 100% წილის მფლობელი შპს **ჯორჯიან მანგანზია** (230085797). ასევე, 2019 წლის აპრილიდან ჯორჯიან მანგანზის დროებითი გარემოსდაცვითი მმართველის, ნიკოლოზ ჩიქოვანის გადაწყვეტილებითა და გიორგი ჭელიძის თანხმობით, შპს **ჯორჯიან მანგანზის** იურიდიული მისამართი „კინგ დევიდ ოფისების“ საკუთრებაში არსებულ შენობაშია.

შპს "სტილ ინტერნეიშენელ ტრეიდიგ კომპანიის" სარეგისტრაციო დოკუმენტებში საერთოდ არ ჩანს ალექსანდრე ჩოჩია, რომელიც ჯერჯერობით ერთადერთი ადამიანია, რომელიც საჯაროდ საუბრობს კომპანიის სახელით. ალექსანდრე ჩოჩია არაერთი კომპანიის სარეგისტრაციო დოკუმენტაციაში ფიგურირებს, რომელთაგან რამდენიმეა საგულისხმო საქნახშირთან მიმართებაში.

ალექსანდრე ჩოჩია არის 2019 წლის 4 ოქტომბერს დარეგისტრირებული შპს ჯი ენ ერ მენეჯმენტის (405356305) დირექტორი და 50% წილის მენილე. ამავე კომპანიის 50% გიორგი ჭელიძე ფლობს.

2015 წელს სს პრივატბანკის სს საქართველოს ბანკთან შეწყმადე ალექსანდრე ჩოჩია 2007-2014 წლებში უკრაინულ „პრივატ ჯგუფის“ საკუთრებაში არსებული პრივატბანკის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე და 1.3% წილის მფლობელი (2012წ მდგომარეობით)¹⁰ იყო. როგორც ცნობილია, უკრაინული „პრივატ ჯგუფის“ დამფუძნებლები [იგორ კოლომოისკი](#) და [გენადი ბოგოლუბოვი](#) 2007 წლიდან „ჯორჯიან მანგანზის“ (230085797) მფლობელი GEORGIAN AMERICAN ALLOYS INC¹¹-ის მესაკუთრეები არიან.

⁹ მფლობელი 211380833, შპს "კავკასუს ონლაინი"

¹⁰ [ვინ არიან საქართველოში ბანკების მფლობელები. b2p.ge](#)

¹¹ [GEORGIAN AMERICAN ALLOYS INC. Last dossier update: Aug. 1, 2019](#) ©Anti-corruption Action Centre, 2015-2019

ცვლილებები ახალი მესაკუთრის სარეგისტრაციო დოკუმენტაციაში

2019 წლის 29 ნოემბერს შპს “სტილ ინტერნეიშენელ ტრეიდიგ კომპანიის” სამენარმეო რეესტრიდან ამონაწერში გაჩნდა ჩანაწერი წილზე გირავნობის უფლების რეგისტრაციასთან დაკავშირებით. შპს-ს მფლობელს გიორგი ჭელიძესა და სს საქართველოს ბანკს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება გენერალური საკრედიტო ხაზის შესახებ მაქსიმუმ 2 600 000 აშშ დოლარის ოდენობის თანხაზე. ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების უზრუნველსაყოფად დაგირავდა შპს “სტილ ინტერნეიშენელ ტრეიდიგ კომპანიის” 100% წილი.

ცვლილებები საქნახშირის სარეგისტრაციო დოკუმენტაციაში

საქნახშირის მესაკუთრის გამოცვლის შემდეგ საწარმოში პირველი ცვლილება შეეხო გენერალური დირექტორის ცვლილებას. 2019 წლის 3 ოქტომბერს გენერალური დირექტორის თანამდებობა დაიკავა გიორგი ჩხეიძემ, რომელიც საქნახშირის შვილობილი შპს სი-ბი-ემ ჯორჯიას დირექტორია. 2019 წლის 7 ნოემბერს რეგისტრირებული ცვლილების თანახმად, გიორგი ჩხეიძე გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და მის ნაცვლად საწარმოს გენერალურ დირექტორად შპს კოალ ოფ ჯორჯია (400264361) დაინიშნა; ასევე, დაკავებული თანამდებობიდან გათავისუფლდა საქნახშირის ფინანსური დირექტორი, მიხეილ ტურაბელიძე.

საქნახშირის გენერალური დირექტორი

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, 2019 წლის 7 ნოემბრიდან საქნახშირის გენერალური დირექტორი შპს კოალ ოფ ჯორჯიაა (400264361). შპს 2019 წლის მარტში უკრაინაში 2017 წელს რეგისტრირებულმა შპს სამეცნიერო საწარმო კომპანია უკრსპეცტექნიკამ (21783176, დირექტორი ვიჩესლავ ბოგოსლავსკი) დააფუძნა. კოალ ოფ ჯორჯიას დირექტორი რეგისტრაციის დღიდან ზურაბ ალდგომელაშვილია. 2019 წლის ოქტომბერში შპს-ს სარეგისტრაციო დოკუმენტებში შესული ცვლილების თანახმად, კოალ ოფ ჯორჯიას 50% წილი უსასყიდლოდ გადაეცა შპს “დათვს”. თავად შპს „დათვი“ (400275368) ერთი დღით ადრე დარეგისტრირდა სამენარმეო რეესტრში და მის 10% წილს ფლობს ზურაბ ალდგომელაშვილი, ხოლო 90% რუსეთის ფედერაციის მოქალაქე მიხაილ სოცკი.

გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაცია

ტყიბული გარემოსდაცვითი მდგომარეობის თვალსაზრისით ქვეყნის ერთ-ერთი საგანგაშო ცხელი წერტილია¹². საქნახშირს გააჩნია სამი ძირითადი ობიექტი: შახტა, გამამდიდრებელი საწარმო და თბოელექტროსადგური - სამივე ობიექტს აქვს მწვავე გარემოსდაცვითი პრობლემები, რომელთა გადანყვეთისათვის წლებია არაფერი გაკეთებულა.

¹² საზოგადოებრივი მუწყების გადაცემა “რეალური სივრცე” - „ტყიბული ეკოლოგიური კატასტროფის წინაშე“

წიაღით სარგებლობის უფლება

საქნახშირი ერთადერთ ნახშირის მომპოვებელი საწარმოა საქართველოში. ნახშირის მოპოვებასთან ერთად კომპანია ახდენს ნახშირის გადამუშავებას (გამდიდრებას) ნახშირის გამამდიდრებელ ფაბრიკაში და შემგომ რეალიზაციას. ამჟამად კომპანია შემდეგ ლიცენზიებს:

ლიცენზიის ადების თარიღი	ლიცენზიის No.	მოსაპოვებელი ტერიტორია	მოსაპოვებელი რაოდენობა ლიცენზიის მიხედვით	ლიცენზიის ვადა (წელი)
4 სექტემბერი, 2001	№10000246	ტყიბულის ნახშირის მამდიდრებელი ფაბრიკის ნარჩენებით სარგებლობა - 9 ჰა	ჯამური მოპოვება 6 882 000 მ ³	20
15 აგვისტო, 2006	№100752	ტყიბულ-შაორის ქვანახშირის საბადო - 8 ჰა	მინიმუმ 110 000ტ/წ 2010-2011 წლებში, შემდეგ წლებში ულიმიტო	30
25 დეკემბერი, 2007	№01018	ტყიბულის და ამბროლაურის რაიონი - ლიცენზიის ფართობი 5 479,9 ჰექტარი	233 298 000ტ	45
26 ივლისი, 2016	№1003794	„ტყიბულის“ ფერადი წყების ქვიშაქვის (იმერეთის დროებითი კარიერის უბანი) მოპოვება - ქ. ტყიბულის ტერიტორიაზე ლიცენზიის ფართობი 5.02 ჰექტარი	602400 მ ³	20

კომპანია ახდენს 2 ტიპის ნახშირის რეალიზაციას: რიგითი და გამდიდრებული. 2017 წელს კომპანიამ ჯამურად მოახდინა 224 946 ტონა, ხოლო 2018 წელს 115 060 ტონა ნახშირის რეალიზაცია¹³.

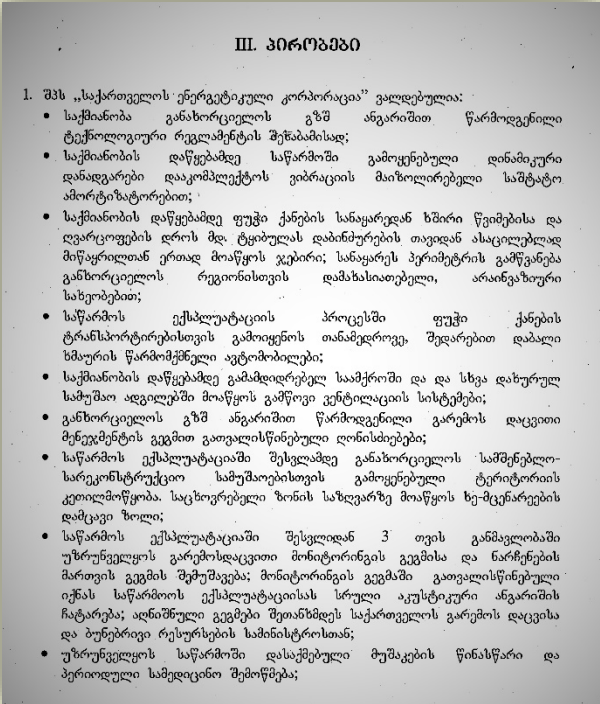
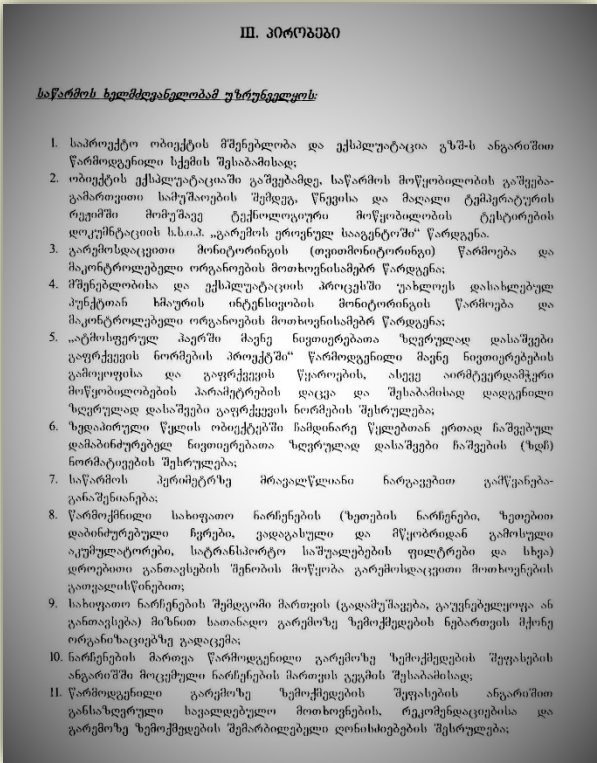
წიაღის ეროვნული სააგენტოს მიერ მონოდედებული ინფორმაციის თანახმად, 2018 წელს მოხდა საქნახშირის საკუთრებაში არსებული №01018 ლიცენზიის პირობების შემოწმება. ამ ფაქტისა და შემოწმების შედეგების შესახებ ინფორმაცია დაინტერესებულმა პირმა მხოლოდ საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის საფუძველზე შეიძლება შეიტყოს.

¹³ [შპს საქნახშირი, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება და მმართველობის ანგარიშგება დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს](#)

გარემოსდაცვითი ნებართვები

სხვადასხვა დროს საქნახშირის საკუთრებაში არსებულ საწარმოებზე გაცემულია დადებითი ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნები:

1. ქალაქ ტყიბულში, მდინარე ტყიბულას მარჯვენა სანაპიროზე, ყოფილი ცენტრალური გამამდიდრებელი ფაბრიკის ტერიტორიაზე ქვანახშირის გამამდიდრებელი საწარმოს მონყობისათვის¹⁴ და ძიძიგურისა და მინდელი სახელობის შახტებში მოპოვებული რიგითი ნახშირის გრავიტაციული მეთოდით გამამდიდრებისათვის.

2. ქალაქ ტყიბულში ქვანახშირის გამამდიდრებელი ფაბრიკის მახლობლად ადგილობრივ ქვანახშირზე მომუშავე 13,2 მგვტ. სიმძლავრის თბოელექტროსადგურის (თეს) მშენებლობისა და ექსპლუატაციისათვის¹⁵. დასკვნა, ასევე, რიგი სავალდებულოდ შესასრულებელი პირობებით გაიცა.

¹⁴გაცემულია სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „გამას“ მიერ მომზადებული გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშის ეკოლოგიური ექსპერტიზის საფუძველზე, [2008 წლის 16 მაისის დასკვნა](#). დოკუმენტი ხელმისაწვდომია გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებ-გვერდზე: [გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების რუკა/რეესტრი](#)

¹⁵გაცემულია სამეცნიერო-კვლევითი ფირმა „გამას“ მიერ მომზადებული გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშის ეკოლოგიური ექსპერტიზის საფუძველზე, 2011 წლის 5 იანვრის დასკვნა. დოკუმენტი ხელმისაწვდომია გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებ-გვერდზე: [გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების რუკა/რეესტრი](#)

2018 წლის 1 იანვრიდან გარემოსდაცვითი შეფასებების კოდექსის ამოქმედებასთან ერთად გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ვალდებულია¹⁶ სამინისტროს ვებ-გვერდზე გამოაქვეყნოს საქმიანობის შემდგომი ანალიზი, რომელიც მოიცავს:

- ა) პირობებისა და შემარბილებელი ღონისძიებების მონიტორინგს;
- ბ) საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული გარემოზე ზემოქმედების ანალიზს;
- გ) გზმ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული გარემოს მახასიათებლების ცვლილებების შეფასებას.

ეს ვალდებულება კოდექსის ამოქმედებიდან მეორე წლის მიწურულსაც კი არ სრულდება - არც საქნახშირის და არც ნებისმიერი სხვა საწარმოს მიმართ. პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის მოპოვება მხოლოდ საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის საფუძველზეა შესაძლებელი.

ადამიანისათვის (შრომისათვის) უსაფრთხო გარემო

მაღალი რისკის საწარმოებში შრომის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად 2017 წლის 11 მაისს გამოიცა ორი მინისტრის ერთობლივი ბრძანება „საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ერთობლივი მონიტორინგის ჯგუფის შექმნის შესახებ“¹⁷. ბრძანებით, მძიმე, მავნე და საშიშპირობებიან, ასევე მომეტებული ტექნიკური საფრთხის შემცველ სამუშაო ადგილებზე, რომლებიც შეიცავს მომეტებულ რისკს ადამიანის სიცოცხლის და ჯანმრთელობისთვის, შრომის პირობების მონიტორინგისა და ობიექტის ტექნიკური ინსპექტირების მიზნით, შეიქმნა ერთობლივი მონიტორინგის ჯგუფი, ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს შრომის პირობების ინსპექტირების დეპარტამენტის წარმომადგენელთა შემადგენლობით.

ბრძანების ამოქმედებიდან მალევე ცნობილი გახდა, რომ საქნახშირი ერთ-ერთი პირველი საწარმო იყო, რომელსაც ჯგუფი შეამოწმებდა¹⁸. ჯგუფის მონიტორინგისა და ტექნიკური ინსპექტირების შედეგები არ გამოქვეყნებულა.

„2018 წლის ივნისში შპს „საქნახშირმა“ შეაჩერა ნახშირის მოპოვება რამდენიმე ფატალური ინციდენტის გამო. თუმცა, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების თარიღისათვის, საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი აწარმოებს აქტიურ მოლაპარაკებებს ნახშირის მოპოვებელ უცხოურ კომპანიასთან ახალი ტექნოლოგიებით სამთო ოპერაციების აღდგენისა და რეკონსტრუქციისათვის, იმისათვის რომ შპს „საქნახშირში“ ნახშირის მოპოვება ტექნიკური და კომერციული თვალსაზრისით მიზანშეწონილი გახდეს.“ - აღნიშნულია საქნახშირის 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშში¹⁹. 'რამდენიმე ფატალური ინციდენტი' სინამდვილეში ოთხი თვის ინტერვალით მომხდარი ორი ტრაგიკული შემთხვევა იყო: 1. 2018 წლის 5 აპრილს მინდელის მაღაროში დაიღუპა 6 და დაშავდა 3 მეშახტე და 2. 2018 წლის 16 ივლისს მინდელის მაღაროში დაიღუპა 4 და დაშავდა 6 მეშახტე. მინდელის შახტში

¹⁶ გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-17 მუხლი.

¹⁷ ერთობლივი ბრძანება "საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ერთობლივი მონიტორინგის ჯგუფის შექმნის შესახებ"

¹⁸ ტყიბულის შახტისა და ჭიათურის მაღაროების შემოწმება დაიწყო, netgazeti.ge - 16.05.2017

¹⁹ შპს საქნახშირი, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება და მმართველობის ანგარიშგება დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 31 დეკემბერს

ადამიანების დაშავებისა და დაღუპვის შემთხვევები საწარმოს მუშაობის განუყოფელ ნაწილად იქცა - 2010-2018 წლების განმავლობაში, სულ მცირე 20 ადამიანი დაშავდა და 27 დაიღუპა სამუშაო ადგილზე²⁰.

2018 წლის სექტემბერში ჯანდაცვის მინისტრმა გამოაცხადა²¹ სამინისტროს გადაწყვეტილება ტყიბულის შახტში არსებული ვითარების შესწავლის მიზნით გერმანული კომპანია „DMT ჯგუფის“ დაქირავების თაობაზე. მინისტრის განცხადების თანახმად, მოწვეული სპეციალისტების ხარჯებს სახელმწიფო ბიუჯეტი დაფარავდა.

DMT ჯგუფის მიერ მინდელის სახელობის შახტში შრომის უსაფრთხოების მიმართულებით არსებული მდგომარეობის შესწავლის ანგარიშის პრეზენტაცია ერთი წლის შემდეგ, 2019 წლის 1 ნოემბერს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში გაიმართა. **ანგარიში არც ამ შემთხვევაში გამოქვეყნებულა.** ანგარიშის პრეზენტაციას საქნახშირის ახალი მფლობელებიც ესწრებოდნენ. „„სტილ ინტერნეიშენალ ტრეიდინგ კომპანი“-ის წარმომადგენლებმა აღნიშნეს, რომ გერმანულ კომპანიასთან თანამშრომლობას გააგრძელებენ, რომელიც მინდელის შახტში მიმდინარე უსაფრთხოების სამუშაოების იმპლემენტაციას პერმანენტულად დააკვირდება და შესაბამის რეკომენდაციებს გასცემს. „ჩვენმა კომპანიამ გარკვეულწილად უკვე დიდი ნაბიჯები გადადგა ხარვეზების გამოსასწორებლად. გერმანული კომპანია იმისთვის ჩამოვიყვანეთ, რომ პროგრესის შესახებ ახალი დასკვნა მოამზადონ. ამასთანავე ქვეყნის წესების შედგენის კუთხით და აფეთქების მიმართულებით თურქი სპეციალისტებიც იქნა ჩამოყვანილი, რომლებიც კვირის ბოლომდე დაასრულებენ მუშაობას. გერმანული სპეციალისტები წლის ბოლომდე მოამზადებენ ახალ დოკუმენტს, რომელშიც აღწერილი იქნება გამოსასწორებელი საკითხები და გაგრძელდება მონიტორინგი სპეციალისტების მიერ. შრომის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით თანამშრომლებსაც დავატრენინგებთ. შემდგომ ეტაპი კი ახალი ტექნოლოგიით ნახშირის მოპოვება იქნება, რომლის იმპლემენტაცია 2 წლის განმავლობაში იგეგმება“, - განაცხადა „სტილ ინტერნეიშენალ ტრეიდინგ კომპანი“-ის წარმომადგენელმა ალექსანდრე ჩოჩიამ“²².

²⁰ [ოთხი მკვდარი მეშახტე. დახურული შახტები. „საქნახშირი“ სახელმწიფოს? ნინო თარხნიშვილი, რადიო თავისუფლება, ივლისი 16, 2018](#)

²¹ [მინდელის შახტში შრომის პირობებს გერმანული კომპანია DMT Group შეისწავლის, პირველი არხი, 07.09.2018](#)

²² [სოციალური პარტნიორობის სამხრეთი კომისიის სხდომა, 1 ნოემბერი 2019](#)

დასკვნა

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ **სხვა კომპანიების მსგავსად, საქნახშირიც არ აწვდის საზოგადოებას ინფორმაციას: წიაღით სარგებლობის ლიცენზიისა და გამამდიდრებელი სანარმოს ნებართვის პირობებისა და ამ პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ; სანარმოს საქმიანობის შედეგად გარემოსათვის მიყენებული ზიანის, ამ ზიანის გამოსწორების და/ან შემცირებისათვის დაგეგმილი და განხორციელებული ღონისძიებების შესახებ; ასევე, კომპანიის საქმიანობის ზეგავლენის ქვეშ მოქცეული გარემოს მდგომარეობის შესახებ.**

კომპანიის საქმიანობის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ ტერიტორიაზე გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას საზოგადოებას არც გარემოსა და სოფლის მეურნეობის დაცვის სამინისტრო აწვდის, მიუხედავად იმისა, რომ საერთაშორისო და ეროვნული კანონმდებლობის მოთხოვნების თანახმად, ეს ინფორმაცია პროაქტიულად - მოთხოვნის გარეშე ხელმისაწვდომი უნდა იყოს საზოგადოებისთვის.

ვინაიდან, ამ დოკუმენტის მომზადების მომენტისათვის საქნახშირს სულ ორი თვეა რაც შეეცვალა მესაკუთრე და აღნიშნულთან დაკავშირებით გაუქმდა სანარმოს ვებ-გვერდი, რომელიც ძველი მესაკუთრის ვებ-გვერდთან იყო ინტეგრირებული - იმედს გამოვთქვამთ, რომ სანარმოს ახალ ვებ-გვერდზე განთავსებული იქნება დაინტერესებული საზოგადოებისთვის ღირებული რაც შეიძლება მეტი ინფორმაცია.

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
თბილისი
 სამხრეთ კავკასია

დოკუმენტი გამოცემულია მწვანე ალტერნატივას, ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის თბილისის ოფისთან თანამშრომლობით, მიმდინარე პროექტის ფარგლებში - „ადვოკატირება მინერალური რესურსების გამჭვირვალე და პასუხისმგებლიანი მართვისთვის“ და ღია საზოგადოების ფონდების ქსელის ფინანსური მხარდაჭერით მიმდინარე პროექტის „ენერჯეტიკის, წიაღით სარგებლობისა და ტრანსპორტის სექტორებში მმართველობის გაუმჯობესების ხელშეწყობისათვის საქართველოში“ ფარგლებში.

ანგარიშის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია მწვანე ალტერნატივა და ის არავითარ შემთხვევაში არ გამოხატავს ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის თბილისის ოფისის და ღია საზოგადოების ფონდების ქსელის შეხედულებებს.

ავტორი: ნინო გუჯარაიძე

© მწვანე ალტერნატივა, 2019

თბილისი, 0179,
 ფალიაშვილის ქ. #39ბ, IV სართული
 ტელ.: 222 38 74

GREENALT@GREENALT.ORG

WWW.GREENALT.ORG